

var større end 2,400,000 Rd., blot at sige: „heraf bliver at afholde, hvad der paafalder Kongeriget som Tilskud til de sælles Udgifter“; men jeg maa gjøre opmærksom paa, at § 4 i Grundlovsbestemmelsen udtrykkelig foreskriver, at Tilskudet skal opføres paa Finansloven. Er dette Ordnes tydelige Indhold, saa er det ikke muligt at opføre Tilskudet paa anden Maade end calculatorisk, det er mathematisk vist. Om denne Calculer er meer eller mindre rigtig, er derimod ikke et Principspørgsmaal, det angaaer kun Anvendelsen af Principet. Jeg skulde nu meget ønske, at det Udvalg, der jo vel som sædvanlig vil blive nedsat i denne Sag, nøiagtig vil overveie, for det Første om det ikke er Pligt efter § 4 at opføre det omtalte Tilskud i Finansloven, og for det Andet, om og hvormed det skal opføres og hvorledes det skal kunne skee. I alt Fald troer jeg, at det Spørgsmaal, om der ikke kan opføres Mere, end der er udredet i det sidste Aar, maa Thinget helst overgive til en foreløbig Behandling af de Medlemmer i Forsamlingen, som ere borte inde i Finanssagen, og der ville faae Sæde i Udvalget.

Sasle: Den ærede Rigsdagsmand, som først havde Ordet, henlede Dpmærksomheden paa en Sag af privat Interesse, da han omtalte Stempelpapirs-Forordningen. Jeg agter ogsaa at henlede Dpmærksomheden paa en Sag af privat Interesse, nemlig paa det Princip, som hidtil er blevet fulgt ved at understøtte Landvæsenet. Naar man gennemgaaer Indenrigsministeriets Budget, seer man der forskellige Summer opførte, som have Landvæsenets Fremme til Formaal, deels directe og deels indirecte, men meest indirecte. Saaledes, for at nævne et Exempel, findes der en Post i Indenrigsministeriets Budget, som kræver den største Sum, nemlig Veivæsenet og i Forbindelse dermed Jernbanevæsenet. Den kræver nemlig 1,024,825 Rd. Det er en Post, om hvilken der kan siges, at den fremhjælper Landvæsenet, da Agerbrugerne, efter Danmarks naturlige Forhold, ere dem, som meest have Fordeel af denne Communication. Til den directe Understøttelse af Landvæsenet see vi derimod kun en høist ubetydelig Sum opført, nemlig

15,450 Rd. Jeg anseer dette for ganske naturligt, indtil man tager Initiativet og gjør Forslag. Der har hellerikke tidligere været anvendt synderligt til directe Understøttelse for Landbruget, idetmindste maa det saa have været flere Decennier tilbage; men jeg antager, at det vilde være meget ønskeligt, om der allerede tidligere var blevet anvendt større Bidrag til Landvæsenet, det vilde have bevirket, at de Friemsfridt, som Agerbruget har gjort i Danmark, vare gjorte hurtigere, derved at de Grundforbedringer, som tildeels af Mangel paa Capital ere blevne forsinkede, eller ialtsald meget langsom udførte, vilde være blevne hurtigere satte i Gang. Jeg vil tillade mig at nævne et Exempel. Jeg antager, at det vilde have været til stor Gavn for Danmark, dersom allerede tidligere Jorderne overalt vare blevne merglede; det vilde have gjort, at der vilde være bleven meget Mere produceret baade af animaliske og vegetabiliske Producter; det vilde have været en Fordeel, ikke alene for Producenterne, men ogsaa for Landet; thi det vilde have ophjulpet den almindelige Velstand, idet en større Pengemasse var kommen ind i Landet, var kommen i Circulation, og vilde have givet større Indtægt for Statskassen ved de indirecte Skatter.

Det er langtfra min Mening, at der skulde gives store Summer til Landmændene, for at disse kunde forbedre deres Eiendomme og derved forøge deres Formue, eller at man overhovedet skulde skjænke dem en Gave; min Mening er kun, at det var ønskeligt, om Staten vilde sætte Landmanden istand til at skaffe sig Driftscapital imod Renter og Afdrag. Jeg skal imidlertid ikke videre opholde mig ved, hvorledes Grundforbedringer tidligere kunde have været iværksatte paa den hurtigste Maade, dersom Regjeringen havde grebet ind, men jeg har begjært Ordet for at henlede Dpmærksomheden paa, at det var ønskeligt, om den nu vilde gjøre det, hvortil der er en stor Opfordring, idet der forestaaer Agerbruget en stor Forbedring, naar nemlig den Grundforbedring, der er ny hos os, men som er bleven prøvet i andre Lande og der har gjort sin Virkning, ogsaa snart kunde blive indført her. Jeg mener her Drainingen, der bestaaer i Jordens